

פרוטוקול מס' 307
מישיבת ועדת הכספים
יום ראשון, ז' בתשרי התשנ"ט (27 בספטמבר 1998), שעה 10:00

נכחו: חברי הוועדה: היו"ר אברהם רביץ
אופיר פינס-פז

מוזמנים:

גבי ברבש, פרופסור - מנכ"ל משרד הבריאות
גל איצקוביץ' - משרד הבריאות
שוקי שי - משרד הפנים
גולן חקק - משרד החקלאות
טלי ירון-אלדר - יועצת משפטית, מע"מ ומכס
נלי מונין - יועצת משפטית, מינהל הכנסות המדינה
תמר לומברוזו - מנהלת מחלקת חקיקה, מס הכנסה
מירה ברנר-ניצן - מינהל הכנסות המדינה

יועצת כלכלית: סמדר אלחנני

יועצת משפטית: אנה שניידר

קצרנית: שלומית כהן

סדר-היום: 1. שינויים בתקציב והעברות תקציביות.
2. תקנות מיסוי תשלומים ביום בחירות (תיקון), התשנ"ח-1998.
3. החזר מס ערך מוסף לתייר.

1. שינויים בתקציב והעברות תקציביות

היו"ר אברהם רביץ:

אני פותח את ישיבת הוועדה.

נדון בהעברות תקציביות. פנייה 239.

גל איצקוביץ':

מדובר בהרשאה להתחייב והפשרה של רזרבה ב-21 מיליון שקלים. החלטת הממשלה היתה 1,200 מיטות אשפוז בשנים 1998 עד 2001.

היו"ר אברהם רביץ:

איפה בונים את מיטות האשפוז?

גל איצקוביץ':

יש חלוקה למשרד הבריאות, הם ישמחו להעביר לך את האינפורמציה.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מבקש שתדאג לכך שיעבירו לי רשימה מפורטת של התכנון לתוספת מיטות האשפוז לתוכנית 2000.

אנחנו מאשרים את בקשה 239.

בקשה 238.

גל איצקוביץ':

מדובר בחולי נפש שמקומם הוא לא בבית החולים. הם יכולים להשתלב במסגרות בקהילה, כמובן במסגרות תומכות של הוסטלים, של הדרכה, מפעלים מוגנים, מועדונים חברתיים, וכמובן עם טיפול תרופתי במסגרות בקהילה. אחרת, ברגע שאנחנו נספק להם את כל הסביבה הזאת, הם יחזרו חזרה לבית החולים, ושם לא מקומם.

היו"ר אברהם רביץ:

מדובר גם בחסכון כספי.

גל איצקוביץ':

מעבר לחסכון הכספי, מדובר בעניין האנושי. מכיוון שהיו חסרים משאבים לנושא הזה, אנשים חיכו בבית ללא אפשרות לשלב אותם, או שהיו בבתי החולים בלי אפשרות להוציא אותם. כיוון שזה היה המצב, הוחלט על תוכנית של תוספת משמעותית של 21 מיליון שקלים לצורך הנושא הזה.

אופיר פינס-פז:

מדוע יש הגדלת רזרבה בצורה כל כך משמעותית?

גל איצקוביץ':

המקורות לתוכנית הזאת הם מקורות אוצריים. התוכנית מחולקת לשניים. 17-18 מיליון שקלים באים מהאוצר וכל השאר, כאשר משלבים חולי נפש בקהילה, חלק קטן מהם יורד מבתי החולים ולכן צריך לקנות פחות שירותים.

אופיר פינס-פז:

אני נתקל בתלונות קשות מאוד שקשורות לסגירה ובעיקר לצמצום בתי חולים פסיכיאטריים, כמו "איתנים" וכפר שאול, שאני מבין שיש שם צמצום דרמטי במספר המיטות. אנחנו כחברי ועדת הכספים קיבלנו לכאן שורה של מכתבים גם של הצוות המקצועי של בתי החולים האלה וגם של אחרים, שמתלוננים מרה על המדיניות החדשה הזאת של משרד הבריאות. להוציא אנשים שלא צריכים להיות מאושפזים, זה בסדר גמור ובוודאי נכון. אנחנו יודעים שבבתי חולים כאלה מאושפזים אנשים שלא צריכים להיות מאושפזים.

גבי ברבש:

יש 1500 אנשים כאלה, שלא היו צריכים להיות בבתי חולים, על פי חוות דעת רפואית.

אופיר פינס-פז:

מה אפוא המדיניות בהקשר לבתי החולים הפסיכיאטריים?

גבי ברבש:

יש פה כמה גורמים שמשפיעים. האחד, ידוע לנו על 1500 אנשים שמאושפזים בבתי החולים הפסיכיאטריים ברחבי הארץ, שהיו יכולים למצוא את מקומם בקהילה, אם התמיכה היתה מספקת. אנחנו יודעים גם על הרבה מאוד אנשים, שבהיעדר התמיכה הזאת יוצאים ובאים לבתי החולים הפסיכיאטריים, מכיוון שהם יוצאים לקהילה, אינם מטופלים בקהילה כמו שצריך וכתוצאה מזה חוזרים לאשפוז.

היתה גם בעיה עד השנה, של מתן טיפול תרופתי שאיפשר לחלק מהאנשים לצאת מאשפוז. קרוב ל-25% מהחולים הסכיזופרניים, לו היו מקבלים את התרופות החדשות לפני שנתיים או שלוש היו יכולים לצאת מאשפוז ולחיות בקהילה. היתה בעיה לתת את הטיפול הזה, הכנסנו את זה לסל הבריאות בעקבות 150 מיליון השקלים שקיבלנו, וזה מאפשר להוציא אותם היום לקהילה. כך שבסך הכל מה שאנחנו מנסים לעשות זה ליצור תשתית תומכת בקהילה, עם מישהו שיהיה אחראי על עשרה חולים כאלה, יראה שהם מקבלים את הטיפול בזמן, יראה שיש להם תעסוקה, שהמשפחה מקבלת אותם.

אופיר פינס-פז:

האם העמותות משלמות את זה?

גבי ברבש:

יש גם עמותות, אנחנו נעזרים בעמותות שדואגות להם לתעסוקה ולשהייה במשך היום. כבר נעשתה עבודה מאוד מקפת של שנתיים, יחד עם משרד העבודה והרווחה, שמוטי שני ריכז אותה. היום הולכת ונבנית בקהילה עבודה של עובדים סוציאליים או עובדים פסיכולוגיים שירכזו את הטיפול בחולים הפסיכיאטריים שמשחררים החוצה מבתי החולים, וידאגו לזה שהם יהיו במצב ובתנאים כאלה שלא יחייבו אותם לחזור לאשפוז. זה לכשעצמו הביא לצמצום מסוים במספר המיטות הפסיכיאטריות גם בבתי החולים הציבוריים, גם בממשלתיים וגם בפרטיים.

מה שאתה אומר על "איתנים" וכפר שאול, זה נושא שהתחלנו לטפל בו לפני שנה, נעצרנו קצת, אבל הרעיון היה לחשוב איפה יהיה האשפוז הפסיכיאטרי של אזור ירושלים בעוד כמה שנים. כפר שאול מוגבל מטבעו וב"איתנים" יש גם ילדים וגם שטח להתפתח, והרצון היה בסך הכל להשקיע את הפיתוח שאנחנו צריכים להשקיע ב"איתנים" ולא בכפר שאול. זה היה הרעיון.

הגענו לבסוף לפשרה, שעיקר ההשקעה הוא ב"איתנים", אבל לא מחסלים את כפר שאול.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מודה לך. אנחנו מאשרים את הבקשה 238 ורואים בה ברכה. אני מכיר מקרים שזאת יכולה להיות בעבורם ישועה.

פנייה 251.

פה יש בקשה, שבגינה הסכמתי לקיים ישיבה בין כסה לעשור, כי זה עניין של פיקוח נפש.

פרופסור ברבש, שוחחנו על בית חולים "מעייני הישועה". אני לא רוצה לתת כל עדיפות לבית החולים הזה, אבל אני רוצה שהם יקבלו כמו כולם, באותו יחס של סיוע.

גבי ברבש:

בדקתי את הנושא הזה עם ועדת שרים לענייני חקיקה. שוחחתי על זה גם עם חיים פלץ. יש לנו בעיה להכליל את "מעייני הישועה" ביחד עם ביקור חולים, שערי צדק, לניאדו והדסה, שנחשבים בתי חולים ציבוריים. כי ברגע שאתה מכליל אותו, מצטרפים יחד איתו לאותו סל הרבה מאוד בתי חולים פרטיים שאינם ציבוריים, שאין לנו איתם שיח ושיג. ל"מעייני הישועה" אין הגבלה על ההכנסות שלו, אנחנו לא מנהלים אותו מבחינת ההכנסה וההוצאה שלו. הוא מצטרף לקבוצה גדולה מאוד של בתי חולים כמו משגב לדך, הרצוג, נצרת, אלישע ואסותא לצורך העניין הזה. כך שבאופן פורמלי להכניס אותו בתוך ההסדר הזה, זה אסור ולא נכון. מה שאני לוקח על עצמי זה לסדר במסגרת מערכת היחסים שיש לנו עם קופות החולים, שיעבירו להם תשלומים באותו סדר גודל.

אופיר פינס-פז:

אני מבין שזה זמני.

גבי ברבש:

זה לא זמני, זו זריקת החייאה. קופות החולים, על פי הסכמים שיש להם עם הממשלה, חייבות להעביר רק 85% מהתשלומים שבתי החולים מחייבים אותם. 15% נותרו על מנת שאפשר יהיה להתדיין בין בתי החולים לקופות החולים. בפועל מה שקרה הוא, שמתחילת השנה קופות החולים נמנעו לחלוטין מלהעביר את ה-15% האלה וכתוצאה מזה נצבר חוב מול בתי החולים הממשלתיים, של 450 מיליון שקלים, ומול ארבעת בתי החולים הציבוריים של קרוב ל-200 מיליון שקלים. החוב הזה לאורך הזמן יצר בעיה של בתי החולים לשלם לספקים שלהם. התוצאה היא, שיש כבר מספר ספקים שלא רק שאמרו שהם מפסיקים לספק לבתי החולים, אלא אמרו שהם מפסיקים לייבא לארץ. המשמעות היא, שגם אם מחר משלמים יכולה להיות לנו בעיה באספקת שירותים חיוניים, כמו טיפול איזוטופי לחולי סרטן. בתי החולים אימו בצמצום שירותים, על מנת לעמוד במה שהם צריכים לעמוד, וכתוצאה מזה היה לנו דיון ביום חמישי האחרון עם הנהלת משרד האוצר, ולאחר מכן עם מנהלי בתי החולים. סוכם שנותנים סכום של 125 מיליון

שקלים, ש-100 מהם יילכו לבתי החולים הממשלתיים ו-25 מיליון יילכו לבתי החולים הציבוריים, וזה יתחלק לפי הפרופורציה של כל בית חולים בסך ההכנסות שלו. זה ישמש תשלום שיתן חיות זמנית עד לאחר החגים.

אופיר פינס-פז:

מה עם קופות החולים?

גבי ברבש:

קופות החולים טוענות טענות שחלקן צודקות.

היו"ר אברהם רביץ:

זה לא נוגע ל-300 שיש עליהם בג"ץ.

גבי ברבש:

300 מיליון שקלים היו אמורים לעבור לקופות החולים. למעשה האוצר צריך להעביר אותם לבתי החולים ישירות, קופות החולים אמרו שהם רוצים אותם אליהם, השאלה היא מי ישאר חייב אחרי ההעברה של 300 מיליון השקלים האלה, וזה כרגע תקוע בבית המשפט המחוזי. למעשה כל המערכת משותקת מבחינת ההעברות הפיננסיות שלה. 125 מיליון השקלים הללו נועדו לתת לנו שקט, ולא יותר מזה, למשך חודש ימים.

אופיר פינס-פז:

מה יהיה עוד חודש?

גבי ברבש:

בלאגן.

סמדר אלחנני:

זה מופיע תחת מוסדות רפואיים ציבוריים ולא תחת ממשלתיים.

גל איצקוביץ':

ברמת התקנה זה מופיע בבתי חולים ממשלתיים. זו תוכנית של תמיכות, ולכן ברמת תקנה זה מופרד בין בתי חולים ממשלתיים לבתי חולים ציבוריים.

סמדר אלחנני:

האם את המיליארד פה ביצעו? ההעברות למשרד הבריאות הם למעלה ממיליארד שקלים.

גל איצקוביץ':

נניח שבתוכניות יש מיליארד שקלים. אני מוסיף לשם עוד 125 מיליון שקלים, את רואה תוספת לכל התוכנית שהיא מיליארד ו-125 מיליון שקלים. ברמת התקנה יש רמת תקנה של מאה מיליון ו-25 מיליון.

סמדר אלחנני:

האם ביצעו כבר את כל המיליארד, שצריך להוסיף?

גל איצקוביץ':

לא, אלה דברים מידיים. כל המיליארד הם דברים מסומנים.

סמדר אלחנני:

הם נופלים תחת ההגדרה של ארגונים רפואיים אחרים?

גל איצקוביץ':

לא. את רואה תוכנית שנקראת "ארגונים רפואיים אחרים", זאת כל התוכנית. אבל לא הכנסנו את הכסף של בתי החולים הממשלתיים ביחד עם זה, אלא תחת תקנה נפרדת.

סמדר אלחנני:

אבל היא פה.

גל איצקוביץ':

מאה המיליון נמצאים שם לחוד וה-25 מיליון נמצאים לחוד.

סמדר אלחנני:

מפריע לי, שבחוק ביטוח בריאות ממלכתי, אפילו לצורך זמני, אתה מקטין את התקרה.

גל איצקוביץ':

הממשלה מחויבת על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי לשלב את עלות הסל. עלות הסל זה סכום שנקבע על ידי הממשלה, ולכן הממשלה מחויבת לשלם את הסכום. גם אם לצורך העניין אני מוריד את כל שישה המיליארד האלה זה לא משנה כהוא זה. התחייבות הממשלה היא לממן את עלות הסל, ולא משנה מאיזה מקור. מבחינת המחויבות שלה, זה יבוא מכל מקור שהממשלה תקבע.

סמדר אלחנני:

אם כך בעוד חודש תתחיל להוסיף את הסל, כדי להגדיל את חוק ביטוח בריאות?

גבי ברבש:

על פי החישובים שהם יודעים לא פחות מאיתנו, יש עודף גבייה של ביטוח לאומי בסעיף הזה של כמאה מיליון שקלים.

סמדר אלחנני:

עודף גבייה של ביטוח לאומי לא רלוונטי לסל בריאות.

גבי ברבש:

אבל יהיה יותר כסף ממה שצריך בשביל סל הבריאות.

סמדר אלחנני:

אין קשר בין הגבייה לסל הבריאות.

גבי ברבש:

אני מקבל, אבל ההכנסות שמשמשות אחר כך לממן את סל הבריאות באות מהגבייה.

סמדר אלחנני:

חצי בא מהגבייה. החצי השני בא מהתקציב.

גל איצקוביץ':

מה זה משנה לצורך העניין אם הממשלה מחויבת נניח ל-16 מיליארד שקלים, שהממשלה תממן אותם?

סמדר אלחנני:

היא כרגע הפחיתה את זה.

גל איצקוביץ':

ואם היא הפחיתה את זה עכשיו לאפס, זה משנה משהו?

סמדר אלחנני:

כן.

גל איצקוביץ':

אם אני אצטרך אביא את זה מהרזרבה הכללית, מה זה משנה לצורך העניין?

סמדר אלחנני:

מפריע לי, כי יש סל בריאות. ברגע שקבעת את הסכום זה סל הבריאות.

גל איצקוביץ':

מה שאת רואה פה זה לא סל הבריאות, זה תקציב שאמור לשמש להשלמת עלות סל הבריאות. את עלות סל הבריאות לא אני קובע. אין קשר בין מה שאת רואה פה לבין עלות הסל, כי עלות הסל זה סכום שנקבע על ידי הממשלה. אני מחויב לספק אותו, גם אם אין לי פה כסף בכלל.

סמדר אלחנני:

איפה זה כתוב?

גל איצקוביץ':

בהחלטת ממשלה.

סמדר אלחנני:

לא, זה כתוב פה.

גל איצקוביץ':

לא נכון.

סמדר אלחנני:

אני חושבת שאם צריך לעשות כל מיני העברות ביניים, מימון ביניים, עזרה ראשונה ואינפוזיות והחייאות, צריך לעשות את זה. בסכום שנקרא סל בריאות אסור לנגוע.

גל איצקוביץ':

בתי החולים מודים ביעדי ההכנסות שלהם. הם גוף שיש לו הכנסות. זה שהם לא משלמים להם, זו בעיה תזרימית של בית החולים. בתי החולים אמורים לקבל את ההכנסות חזרה. לכן זה נקרא הלוואה.

סמדר אלחנני:

סל הבריאות מורכב משניים, מחוק ביטוח בריאות ממלכתי ומהשלמת עלות הסל, כי אלה כלים שלובים.

היו"ר אברהם רביץ:

בסופו של דבר, הממשלה הרי תשלם את זה. אני מבין ממך, שהיה ראוי שהממשלה תביא כסף מהרזרבה שלה. נוח לה יותר להביא מתוך הסל בעצמו, מכיוון שאנחנו עוסקים כאן בהלוואה.

סמדר אלחנני:

היה צריך להיות כתוב "רזרבה כללית".

גל איצקוביץ':

זה אותו הדבר בדיוק, לצורך העניין.

סמדר אלחנני:

לא.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מאשרים את פנייה 251.

פנייה 233.

שוקי שי:

משרד הפנים מעביר מיליון שקלים מתוכניות מיתאר עקב אי ניצול לשדרוג מערכת המחשוב שלו.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מאשרים את פנייה 233.

פנייה 241.

שוקי שי:

הפנייה הזאת כוללת שינויים פנימיים בתקציב העברות המדינה למוסד לביטוח לאומי, בהתאם לאומדני ביצוע מעודכנים. יש כמה תקנות, שהתשלומים האלה משולמים לפי חוק או לפי הסכמים, ולכן אלה תשלומים קשיחים מבינתנו, אלה העברות שהמדינה מחויבת להעביר למוסד לביטוח לאומי. עכשיו זה עידונים של האומדנים שאנחנו עושים. בחלק מהסעיפים רואים שחסר, בחלק יש עודף. אלה שינויים פנימיים בין נושאים שונים.

סמדר אלחנני:

החוק לעידוד המגזר היצרני עוד עולה כסף?

שוקי שי:

הוא עלה לנו כשני מיליארד, אבל אלה ספיחים של תביעות של מעסיקים, שעדיין מתדיינים.

אופיר פינס-פז:

למה הסכום לנכים ירד? האם הערכתם את הסכום יותר ממה שזה היה באמת?

שוקי שי:

בקצת, כן.

היו"ר אברהם רביץ:

כאן בוועדה היתה לנו המלצה שהתקבלה בנוגע למכשור לחרשים. הדבר הזה התקבל, ולא נעשה דבר. אני רואה שבסעיף נכים אתם מורידים, כי אין לכם על מה להוציא את הכסף. בסך הכל דובר שם במיליון וחצי שקלים.

שוקי שי:

אני לא מכיר את הנושא ולא יודע מה היתה ההחלטה.

סמדר אלחנני:

זה לא היה דרך הביטוח הלאומי. התוכנית נגמרה והשאירו את האנשים. התוכנית כללה מימון המיסוי על פקסים. הבעיה היתה, שעשו את התוכנית לשנתיים-שלוש. ומה קורה עם האנשים האלה אחר כך? תקציב צריך להיות רב שנתי ותוכנית רב שנתי.

אני אברר את העניין עם חבר הכנסת חיים אורון.

היו"ר אברהם רביץ:

פנייה 241 אושרה.

פנייה 245.

גולן חקק:

מדובר על פנייה שמוגשת בהגדלת הוצאה מותנית בהכנסה בשני מיליון שקלים, והגדלת הרשאה להתחייב בארבעה ורבע מיליון שקלים בתקציב הפיתוח של משרד החקלאות.

ההעברה נועדה לטובת איחוד מחוזות רעננה-חדרה ועפולה-בית שאן. הכסף מקורו ממינהל מקרקעי ישראל.

היו"ר אברהם רביץ:

בשביל מה דרוש כסף לאיחוד? אתם מאחדים את המשרד?

גולן חקק:

למשרד החקלאות יש היום שמונה מחוזות, ואנחנו מאחדים אותם. דרוש כסף כדי לבנות מבנה חדש. אנחנו רואים קיצוץ בתקציב משרד החקלאות בסעיף 33, בתקציב השוטף. בתקציב הפיתוח יש פה לטובת תשתיות, לטובת הכשרת המקום.

אופיר פינס-פז:

מדוע שלא ייעשה שימוש באחד משני המבנים שיש?

גולן חקק:

צריך שיהיה משרד במיקום כזה שיוכל לתת שירות לשני מחוזות.

סמדר אלחנני:

זו לא נשמעת התייעלות.

גולן חקק:

ההתייעלות באה לידי ביטוי בזה, שבשנה הבאה יהיה קיצוץ בשמונה תקני כוח אדם במחוזות. יש קיצוץ בתקני רכב.

אופיר פינס-פז:

מה ייעשה עם המבנים הקיימים?

גולן חקק:

היום המועצות המקומיות משכירות אותם. מינהל מקרקעי ישראל העביר תקציב בנייה למשרד החקלאות. אבל בסך הכל מדובר בקיצוץ.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מאשרים את פנייה 245.

אופיר פינס-פז:

אני מבקש להעלות מעין הצעה לסדר ולקיים עליה דיון בוועדה.

השבוע התפרסמה ברשומות רשימת התמיכות של משרד החינוך ל-1997, למרות שאנחנו כבר ב-1998. הרשימה הזאת מעלה שורה של שאלות.

ב-1996 משרד החינוך דיווח על 970 עמותות מתוקצבות, וב-1997 על 870 עמותות, זאת אומרת מאה עמותות פחות. לי זה נראה מאוד תמוה, כי זה לא הגיוני. בדרך כלל כל גורם ממשלתי מגדיל משנה לשנה את מספר ההתייחסויות שלו, אפילו בשוליים. גם התקציב הכולל קטן נומינלית ממיליארד נקודה 230 מיליון שקלים למיליארד נקודה 067. זאת אומרת, הוא קטן נומינלית בכ-200 מיליון שקלים. זאת ירידה של 300 מיליון שקלים בתקציב.

לי יש תחושה, שהדיווח שנמסר על ידי משרד החינוך הוא דיווח חלקי, הוא לא דיווח מלא.

היו"ר אברהם רביץ:

למה שהוא יעשה את זה?

אופיר פינס-פז:

משום שיכול להיות שיש דברים שהוא לא רוצה לחשוף.

היו"ר אברהם רביץ:

אבל אז הוא לא יוכל לבצע.

אנה שניידר:

אולי מדובר בעמותות שנסגרו, עמותות קקיוניות, ועשו בדיקה וכתוצאה מזה סגרו אותן?

אופיר פינס-פז:

יכול להיות. הייתי שמח לשמוע הסבר מהאדם הממונה במשרד החינוך.

היו"ר אברהם רביץ:

אפשר לעשות השוואה בין הרשימות ולראות אילו עמותות הורדו.

אופיר פינס-פז:

אני מציע שיבוא אדם ויסביר ברמה האסטרטגית מה קרה פה.

היו"ר אברהם רביץ:

אני יודע שבמשרד הדתות היתה "חגיגה" גדולה של עמותות.

אנה שניידר:

זה הופיע בדוח מבקר המדינה.

אופיר פינס-פז:

ה"חגיגה" במשרד החינוך היא יותר גדולה מאשר במשרד הדתות. במשרד הדתות מדובר בעמותות ברורות שעוסקות בדת. בחינוך זה מקיף עולם ומלואו. שווה לקבל דוח בוועדה. מדובר בלמעלה ממיליארד שקלים, שעוברים בלי מסירת דוח אלמנטרי.

אנה שניידר:

אתה יכול לבקש את זה במסגרת דיונים על התקציב שיהיו עם משרד החינוך.

היו"ר אברהם רביץ:

הוא יכול לבקש את זה כבקשת העברה כספית.

אופיר פינס-פז:

זה התפרסם השבוע ברשומות. אני חושב שזה עיתוי טוב להעלות את הנושא בישיבת ועדת הכספים.

היו"ר אברהם רביץ:

יש כאן כמה דברים שהם יצטרכו להסביר בבקשה הזאת. למשל, חינוך לא פורמלי. מאוד מעניין לדעת מה זה לא פורמלי. שעות תקן חינוך יסודי יורדות, האם הם מתכוונים ללמד פחות?

תקנות מיסוי תשלומים ביום בחירות (תיקון), התשנ"ח-1998

תמר לומברוזו:

לאחרונה הגשנו לכם תיקון לחוק מיסוי תשלומים ביום בחירות, שהתייחס גם לבחירות לרשויות המקומיות ולראשיהן.

חוק מיסוי תשלומים ביום בחירות קובע מיסוי מיוחד, שמוטל במקום מס הכנסה על תשלומים שמשולמים ביום בחירות, והכוונה היא לתשלומים שמשולמים על עבודה או שירות שניתן בתקופת הבחירות. אנחנו מדברים על תקופה שהיא של 30 יום, שבתוכה יום הבחירות, 27 יום לפני הבחירות ושלושה ימים לאחריהן.

התקופה הזאת נחשבת לתקופה מיוחדת, שמי שמועסק על ידי משלם שהוא מפלגה או מועמד למפלגה, אם אנחנו מדברים על הבחירות לרשויות, או על סיעה אם אנחנו מדברים על הרשויות המקומיות, אותם משלמים שמעסיקים נותני שירותים רק בתקופה הזאת, או שמעסיקים נותני עבודה בתקופה הזאת, ובלבד שסכום התשלום אינו עולה על 5800 שקלים, המיסוי לגבי התשלום הזה הוא מיסוי מיוחד בשיעור 25%. בנוסף יש הוראה של ניכוי מס במקור על מלוא הסכום, 25%.

היו"ר אברהם רביץ:

בעקבות ההסתייגות שהיתה לנו כאן, האם הכללתם את זה לכל התקופה ולא רק ליום הבחירות?

תמר לומברוזו:

כן. ההסתייגות היתה לגבי אותם שלושים יום, במקום יום הבחירות יום לפניו ושלושה ימים לאחריו.

אופיר פינס-פז:

האם אפשר להחיל את זה גם בפריימריז?

תמר לומברוזו:

אני חושבת שהעברנו את זה על הכל.

אופיר פינס-פז:

הסתבכנו עם תשלומים לאנשים בחודש הפריימריז והיה עניין עם ביטוח לאומי ומס הכנסה.

היו"ר אברהם רביץ:

מה ההבדל בין שלושה הימים ושלושים יום?

תמר לומברוזו:

מדובר בתקופה יותר ארוכה.

היו"ר אברהם רביץ:

ומבחינת התקנות?

תמר לומברוזו:

מבחינת התקנות עשינו התאמה למינוחים בעיקר. דהיינו, קודם זה היה תשלומים ביום בחירות, והיום המינוח הוא תקופת בחירות. עשינו התאמה למינוח גם בכותרת התקנות וגם בתיאור של הדיווח. כבר לא רלוונטי "מי שנתן תשלומים ביום בחירות", ולכן צריך להיות מי ששילם תשלומים בתקופת בחירות.

היו"ר אברהם רביץ:

אם סיעה העסיקה אדם שלושים יום, דינו 25% מס.

תמר לומברוזו:

לתקופה המוגדרת הזאת, כן. גם מי שמעסיק במלוא אותה תקופה נכלל בחוק הזה, ובלבד שגובה התשלום לו לא עלה על 5800 שקלים. אם התשלום עולה על הסכום הזה, עדיין יש הוראות של ניכוי מס במקור לאותן שנים.

היו"ר אברהם רביץ:

אם האדם קיבל עשרת אלפים שקלים, האם על 5800 שקלים זה יהיה 25%?

תמר לומברוזו:

אנחנו חוזרים למערכת המיסוי הרגילה, לפי מס הכנסה, עם קיזוזים וניכויים בשיעורי המס הרגילים, אבל עדיין יש ניכוי מס במקור של 25%. דהיינו, מי שמשלם תשלומים ביום בחירות, יש לו שתי אוכלוסיות אפשריות. אוכלוסיה אחת ששיעורי המס שלה לא עולים על 25%, כיוון שגובה התשלום אינו עולה על 5800 שקלים. אוכלוסיה שנייה שהם עושים לה ניכוי מס במקור שאינו עולה על 25% מס, כיוון שהתשלום הוא מעבר לסכום הזה. אותם מקבלי תשלומים שסכומם עולה על 5800 שקלים, כמובן שאם שיעור המס השולי שלהם פחות מ-25%, הם יכולים להחיל על המשלם אישור לנכות לו בשיעור יותר נמוך. לא כך מי שיש לו שיעור המס המיוחד.

סמדר אלחנני:

זאת אומרת, מי שלא חייב לשלם מס מפסיד. יש כאלה שהם בשולי 30% ויש כאלה שהם בשולי 10%, ולכולם מורידים 25%.

נלי מונין:

נראה לי שיותר אנשים נהנים מהסידור הזה ופחות מפסידים ממנו.

סמדר אלחנני:

שיעור המס הממוצע במדינת ישראל הוא בין 25% ל-30%.

טלי ירון-אלדר:

את כוללת בחישוב הזה גם חברות, וזה לא רלוונטי בחישוב הזה.

סמדר אלחנני:

מס הכנסה משלמים ממילא שני העשירונים העליונים.

נלי מונין:

המטרה היתה לפשט את זה גם מבחינת האזרח. כי אדם שעובד במקום מסודר, כאשר המעביד מוציא לו תלוש משכורת הוא כבר עושה את כל חישובי המס ומדווח בצורה מסודרת. כאשר הוא עצמאי, הוא עצמו מגיש דוח ומדווח. פה נוצר מצב שאדם בא לעבוד שם חודש ימים.

אופיר פינס-פז:

אם הוא מקבל שכר מינימום, 2700 שקלים, האם הוא צריך לשלם 25%?

נלי מונין:

אם הוא יצטרך להגיש דוח ולקחת רואה חשבון ולדווח בצורה מסודרת על ההוצאות וההכנסות שהיו לו, זה יעלה לו יותר.

אופיר פינס-פז:

אם הוא מצהיר שהוא מובטל, הוא יחתום על טופס ויאמר שזו העבודה היחידה שלו.

נלי מונין:

זו בעיה להוכיח שאכן הוא מובטל. ואם הוא היה מובטל רק בשליש השנה?

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מקבלים ממדינת ישראל מימון בחירות מאה אלף שקלים, ובעצם אנחנו מקבלים רק 75 אלף.

אופיר פינס-פז:

זה בלי צדק. על שכר של 5800 שקלים, כמה מס אני משלם באחוזים?

תמר לומברוזו:

מס הכנסה מוטל על הכנסות שנתיות.

היו"ר אברהם רביץ:

ממשלת ישראל אומרת לך, שאתה לא יכול להרוויח בבחירות 5800 שקלים. זה כאילו אתה מרוויח 4000 שקלים.

תמר לומברוזו:

החוק קבע את זה. התיקון לחוק שהכנסת העבירה לפני חודשיים הוסיף גם את הבחירות לרשויות המקומיות והבחירות לראשי הרשויות, גם במסגרת ההסדר הזה של טיפול בתשלומים. התקנות לא עוסקות בשיעור המס, אלא מתאימות טכנית, איך נעשה הניכוי, אילו דוחות.

אופיר פינס-פז:

האם תקרה של 5800 שקלים כתובה בחוק או בתקנה?

תמר לומברוזו:

בחוק. התקנות הן תקנות בעיקר של הוראות ניכוי ודיווח, וזה מה שאנחנו מביאים עכשיו לוועדה. התאמה במקום "יום בחירות" - "תקופת בחירות".

היו"ר אברהם רביץ:

הרי החובה כאן על המפלגה, המפלגה חייבת להעביר 25%. מה עושים עם מדביקי הכרוזים שעובדים בעבור כמה מפלגות? בכל מפלגה הוא יכול להרוויח 5800 שקלים, יורידו לו 25% והוא מרוויח בעצם 20 אלף שקלים.

תמר לומברוזו:

בנוסח שצורף לוועדה נפלו כמה טעויות טכניות והבאנו עכשיו נוסח מתוקן. תיקון אחד היה תיקון של הפתיח והוספה שם הערה שזה בעצם מיותר והורדנו את זה. התיקון של הפתיח שזה לא מכוח חוק מיסוי תשלומים ביום בחירות, אלא בתקופת בחירות.

אופיר פינס-פז:

איפה עברה ההסתייגות?

אנה שניידר:

במליאה. ההסתייגות של חבר הכנסת דהאן התקבלה עוד קודם בוועדה.

תמר לומברוזו:

תיקון נוסף שכללנו פה היתה הפניה לתקנת משנה ח' בתקנה 3 לתקנות העיקריות. תקנה כזאת לא קיימת. במקום זה ה' ו-ו'.

אופיר פינס-פז:

צריך לפרסם את זה, שאנשים לא יטעו.

נלי מונין:

לכן היתה דחיפות להביא את העניין לדיון כאן.

היו"ר אברהם רביץ:

ועדת הבחירות יודעת למי לשלוח.

אופיר פינס-פז:

אתם עלולים להכשיל כאן הרבה מאוד אנשים טובים, שינהגו לא על פי התקנות האלה בלא ידיעתם. יושב ראש ועדת הבחירות במשרד הפנים מקבל את רשימת המפלגות ב-7 באוקטובר, על פי חוק. עד שהוא יוציא להם את ההודעה יעברו שלושה ימים, זאת אומרת לא לפני ה-14 באוקטובר יידעו האנשים שיש להם דבר כזה, בזמן שהחוק הזה חל 30 יום לפני הבחירות.

תמר לומברוזו:

אני לא מבינה למה הספירה, הרי אנחנו מדברים על תקנות.

אופיר פינס-פז:

אבל הם לא יידעו לעבוד לפי זה.

תמר לומברוזו:

במקביל, מחלקת הניכויים שלנו מפיצה למעבידים, ואני מניחה שתפיץ לאותן כתובות של משלמים, הוראות מפורטות בדיוק איך מדווחים.

אופיר פינס-פז:

מדוע שלא תפרסמו מודעה בעתון "ידיעות אחרונות", כדי שכולם יראו, תקנות למיסוי בתקופת הבחירות?

תמר לומברוזו:

מס הכנה שולחת למשלמים השונים הוראות מאוד מפורטות איך לעשות את הדיווח ועל מה.

אופיר פינס-פז:

תוך כדי זה שאנחנו מדברים קמה סיעה חדשה, הם לא יודעים מי המשלמים.

היו"ר אברהם רביץ:

חבר הכנסת פינס-פז מעיר הערה נכונה. צריך לפרסם את החוק עצמו.

תודה רבה לכם.

3. החזר מס ערך מוסף לתייר

טלי ירון-אלדר:

הנושא שבו אנחנו עוסקים הוא נושא של החזר מס ערך מוסף לתייר. תייר שרוכש בישראל מוצרים, יוצא איתם לחוץ לארץ ומבקש את החזר מס ערך מוסף שהוא שילם בישראל בעת היציאה לחוץ לארץ.

היו"ר אברהם רביץ:

בלונדון עושים את זה בשדה התעופה.

טלי ירון-אלדר:

המטרה היא שגם בישראל יקבלו כסף בשדה התעופה. היום פועל במסגרת הזאת בנק הפועלים ומחזיר כסף בשדה התעופה לחנויות שקיבלו אישור לתיירים שיוצאים.

מי שקיבל זיכיון מרשות שדות התעופה להפעיל את המנגנון הזה היה בנק הפועלים וחברה שנקראת CHANGE PLACE. אנחנו אישרנו לבנק הפועלים לעשות את זה, כי זה בנק וידענו מי זה. בעקבות זה היה בג"ץ בשאלה למה אנחנו נותנים רק לבנק הפועלים ולא לחברות. בעקבות זאת הוצאנו מכרז, כדי לאפשר לגורמים להתחרות על הזכות להחזיר את מס ערך מוסף ביציאה מהארץ.

המכרז נערך ונבחרה חברה, וכמו בכל מכרז פנתה החברה שהפסידה לבית המשפט בטענה שבחרו לא נכון. במסגרת הדיון בנושא הזה העלה השופט זק בבית המשפט המחוזי בתל-אביב את הקושי, שלמעשה אין בכל מקום בחוק אפשרות או הסמכה לאפשר תשלום לחברה שגובה עמלה. אנחנו, מכוח הסכם, אמרנו שנתמודד במסגרת המכרז על העמלה הנמוכה ביותר, בין היתר אחרי שמוכיחים כשירות מסוימת. השופט אמר, שאנחנו לא יכולים לעשות דבר כזה בלי הסמכה בחוק, ולכן הוא מעכב את המכרז עד שתהיה הסמכה בחוק לעניין העמלה. בינתיים הם מקבלים מבנק הפועלים עם עמלה. אם יגידו לנו שאין הסמכה בחוק, נפסיק גם את פעילות בנק הפועלים בעניין.

הזדרזנו לקבוע תקנה, שמאפשרת לשלם את העמלה הזאת למי שייבחר במכרז ובהתאם למה שייקבע בהסכם. ההסכם הוא על פי המכרז וזאת התקנה.

אנה שניידר:

אמרתי לאנשי מס ערך מוסף, שיש לי קושי עם התקנה הזאת. ההסדר החוקי, כפי שהוא קיים היום, למעשה לא מאפשר החזר לתיירים, וזה בעצם הסדר מינהלי. כיוון שהחוק אומר, שיש שיעור אפס על יצוא. שיעור אפס חל לגבי המוכר, דהיינו אותה חנות שעליה אנחנו מדברים. התייר הוא במעמד של קונה במקרה כזה. בעצם היה צריך להיות מצב, שהחנות משלמת מס מלא ואחר כך הסדרים מינהליים, כפי שנעשו לגבי תיירים שמחזירים לאותו תייר. כאן יש מעין אנדרוגינוס, כי בעצם אומרים שיחול שיעור אפס על עסקה, שהיא במהותה עסקה במס מלא של אותה חנות, ומחילים את שיעור האפס בעת היציאה של התייר מישראל ומטילים בתקנות סמכות לחייב את התייר לשלם עמלה. אני לא כל כך מבינה איך זה מסתדר.

דיברתי עם אנשי מס ערך מוסף, והם אמרו שגם הם לא מאושרים מהעניין הזה, אבל היום לא רוצים לפגוע בהסדר לגבי תיירים. עד כמה שאני מבינה, יש התחייבות שלהם להסדיר את הנושא בחקיקה ראשית במסגרת התזכיר שכבר מתגלגל בין משרדי הממשלה השונים, ועל מנת לא לפגוע בהסדר של התיירים, יש כאן מעין תקנה שאם היא תהיה זמנית, ניחא.

טלי ירון-אלדר:

אני מקבלת את מה שאמרת. ההסדר היה הסדר מינהלי, זה משהו בחוק שקיים מימים ימימה, אבל הוא מאוד בעייתי, ואנחנו נכניס לתזכיר תיקון. יש לי פה הצעת תיקון. ולכן עשינו את זה זמני.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו מאשרים את הנושא הזה.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:05.